

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

6 decembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Concurență – Înțelegeri – Articolul 101 alineatul (1) TFUE – Distribuție selectivă de produse cosmetice de lux – Clauză prin care se interzice distribuitorilor să recurgă la un terț neautorizat în cadrul vânzării pe internet – Regulamentul (UE) nr. 330/2010 – Articolul 4 literele (b) și (c)”

În cauza C-230/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional Superior din Frankfurt am Main, Germania), prin decizia din 19 aprilie 2016, primită de Curte la 25 aprilie 2016, în procedura

Coty Germany GmbH

împotriva

Parfümerie Akzente GmbH,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, și domnii C. G. Fernlund, A. Arabadžiev, S. Rodin și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: doamna X. Lopez Bancalari, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 martie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Coty Germany GmbH, de A. Lubberger și de B. Weichhaus, Rechtsanwälte;
- pentru Parfümerie Akzente GmbH, de O. Spieker și de M. Alber, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de A. Lippstreu, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de D. Colas și de J. Bousin, în calitate de agenți;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de D. Del Gaizo, avvocato dello Stato;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul luxemburghez, de A. Germeaux, asistat de P. E. Partsch și de T. Evans, avocats;
- pentru guvernul neerlandez, de M. Bulterman, de M. de Ree și de J. Langer, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de G. Eberhard, în calitate de agent;
- pentru guvernul suedez, de A. Falk, de C. Meyer-Seitz, de H. Shev și de L. Swedenborg în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Meessen, de H. Leupold și de T. Christoforou, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 iulie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 101 alineatul (1) TFUE, precum și a articolului 4 literele (b) și (c) din Regulamentul (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate (JO 2010, L 102, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Coty Germany GmbH, un furnizor de produse cosmetice de lux cu sediul în Germania, pe de o parte, și Parfümerie Akzente GmbH, distribuitor autorizat al produselor menționate, pe de altă parte, în legătură cu interdicția impusă acestuia din urmă, în cadrul unui contract de distribuție selectivă încheiat între Coty Germany și distribuitorii săi autorizați, de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet de produse contractuale.

Cadrul juridic

- 3 Potrivit considerentului (10) al Regulamentului nr. 330/2010, „[p]rezentul regulament nu trebuie să excepteze acorduri verticale ce conțin restricții care sunt susceptibile să restrângă concurența și să aducă prejudicii consumatorilor sau care nu sunt indispensabile pentru atingerea efectelor de creștere a eficienței. În special acordurile verticale care conțin anumite tipuri de restrângeri grave ale concurenței, precum prețurile de revânzare minime și fixe, precum și anumite tipuri de protecție teritorială trebuie să fie excluse de la beneficiul exceptării pe categorii stabilite prin prezentul regulament, indiferent de cota de piață a întreprinderilor în cauză”.
- 4 Articolul 1 alineatul (1) litera (e) din acest regulament definește „sistemul de distribuție selectivă” ca fiind „un sistem de distribuție prin care furnizorul se obligă să vândă bunurile sau serviciile contractuale, direct sau indirect, numai anumitor distribuitori selectați pe baza unor criterii stabilite și prin care acești distribuitori se obligă să nu vândă aceste bunuri sau servicii unor distribuitori neagreați, pe teritoriul rezervat de către furnizor pentru aplicarea acestui sistem”.
- 5 Articolul 2 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„În conformitate cu articolul 101 alineatul (3) [TFUE] și sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, articolul 101 alineatul (1) [TFUE] nu se aplică acordurilor verticale.

Această exceptare se aplică în măsura în care asemenea acorduri conțin restricții verticale.”

6 Articolul 3 alineatul (1) din același regulament prevede:

„Exceptarea prevăzută la articolul 2 se aplică în condițiile în care cota de piață deținută de furnizor nu depășește 30 % din piața relevantă pe care acesta vinde bunurile sau serviciile contractuale, iar cota de piață deținută de cumpărător nu depășește 30 % din piața relevantă pe care acesta cumpără bunurile sau serviciile contractuale.”

7 Sub titlul „Restricțiile care elimină beneficiul exceptării pe categorii – restricții grave”, articolul 4 din Regulamentul nr. 330/2010 prevede:

„Exceptarea prevăzută la articolul 2 nu se aplică acordurilor verticale care, direct sau indirect, separat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect:

[...]

(b) restrângerea teritoriului în care ori a clienților cărora un cumpărător parte la acord le poate vinde bunurile ori serviciile contractuale fără a aduce atingere unei restricții asupra locului în care este stabilit [...]

[...]

(c) restrângerea vânzărilor active sau pasive către utilizatorii finali de către membrii unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul [...]

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

8 Coty Germany vinde produse cosmetice de lux în Germania. Ea comercializează anumite mărci din acest sector prin intermediul unei rețele de distribuție selectivă, pe baza unui contract de distribuție selectivă utilizat de asemenea de societățile care îi sunt afiliate. Acest contract este completat prin diferite contracte speciale, al căror obiect este organizarea rețelei menționate.

9 Parfumerie Akzente distribuie de mulți ani produsele Coty Germany, în calitate de distribuitor autorizat, atât prin punctele sale de vânzare fizice, cât și pe internet. Vânzarea pe internet are loc în parte prin intermediul propriului magazin online și în parte prin intermediul platformei „amazon.de”.

10 Din decizia de trimitere reiese că, în contractul său de distribuție selectivă, Coty Germany își justifică sistemul de distribuție selectivă astfel: „caracterul mărcilor Coty Prestige impune o distribuție selectivă pentru a întreține imaginea de lux asociată acestor mărci”.

11 În această privință, în ceea ce privește comerțul fizic, contractul de distribuție selectivă prevede că fiecare punct de vânzare al distribuitorului trebuie să fie autorizat de Coty Germany, ceea ce presupune respectarea anumitor cerințe, enumerate la articolul 2 din contractul menționat, cu privire la mediul, la amenajarea și la organizarea acestor puncte de vânzare.

12 În special, potrivit articolului 2 alineatul 1 punctul 3 din acest contract, „amenajarea și organizarea punctului de vânzare, oferta de produse, reclama și prezentarea produselor la vânzare trebuie să scoată în evidență și să susțină caracterul luxos al mărcilor Coty Prestige. În cadrul aprecierii îndeplinirii acestui criteriu, se ține seama în special de fațade, de amenajarea interioară, de pardoseli, de ziduri și de tavane, de mobilier, precum și de suprafața de vânzare și de iluminat și, în sfârșit, de impresia generală de ordine și de curățenie”.

- 13 Articolul 2 alineatul 1 punctul 6 din contractul menționat prevede că „identificarea punctului de vânzare, prin denumirea întreprinderii sau prin adăugarea unor elemente ori a sloganului întreprinderii, nu poate crea impresia unei varietăți limitate de produse, a unei amenajări de calitate mediocră sau a lipsei de consultanță și trebuie, în orice caz, să fie amplasată astfel încât să nu acopere decorațiunile și suprafețele de expunere ale depozitarului”.
- 14 Pe de altă parte, cadrul contractual care leagă părțile conține o convenție suplimentară privind vânzarea pe internet, al cărei articol 1 alineatul 3 prevede că „depozitarului îi este interzis să utilizeze o altă denumire sau să implice o întreprindere terță care nu a fost autorizată”.
- 15 În urma intrării în vigoare a Regulamentului nr. 330/2010, Coty Germany a modificat contractele rețelei de distribuție selectivă, precum și această convenție suplimentară, prevăzând în clauza I alineatul 1 primul paragraf din aceasta că „depozitarul este autorizat să ofere și să vândă produsele pe internet, însă cu condiția ca această activitate de vânzare pe internet să fie realizată prin intermediul unei «vitrine electronice» a magazinului autorizat, iar caracterul luxos al produselor să fie păstrat”. În plus, clauza I alineatul 1 punctul 3 din convenția suplimentară menționată interzice în mod explicit utilizarea unei alte denumiri comerciale, precum și intervenția în mod vizibil a unei întreprinderi terțe care nu este depozitar autorizat al Coty Prestige.
- 16 Parfumerie Akzente a refuzat să semneze modificările aduse contractului de distribuție selectivă. Coty Germany a introdus o acțiune în fața instanței naționale de prim grad, pentru ca aceasta să interzică părâtei din litigiul principal, în temeiul clauzei I alineatul 1 punctul 3 menționate, să distribuie produsele mărcii în litigiu prin intermediul platformei „amazon.de”.
- 17 Prin hotărârea din data de 31 iulie 2014, instanța amintită a respins această acțiune pentru motivul că clauza contractuală în litigiu era contrară articolului 1 din Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (Legea împotriva restricțiilor privind concurența) sau articolului 101 alineatul (1) TFUE. Ea a apreciat că obiectivul păstrării unei imagini de prestigiu a mărcii nu poate justifica, în conformitate cu Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (C-439/09, EU:C:2011:649), instituirea unui sistem de distribuție selectivă care restrânge, în principiu, concurența. Această clauză constituia de asemenea, potrivit instanței menționate, o restricție gravă în sensul articolului 4 litera (c) din Regulamentul nr. 330/2010.
- 18 În plus, instanța națională de prim grad a considerat că clauza menționată nu îndeplinea nici condițiile pentru a beneficia de o exceptare individuală, din moment ce nu se demonstrase că interdicția generală a vânzării pe internet prin intermediul platformelor terțe pe care o prevede genera creșteri de eficiență de natură să compenseze inconveniențele pentru concurență care rezultau din limitarea modurilor de comercializare. În orice caz, această instanță a apreciat că o asemenea interdicție generală nu era necesară, întrucât existau alte mijloace la fel de adecvate, dar care restrâng concurența într-o mai mică măsură, precum aplicarea unor criterii calitative specifice pentru platformele terțe.
- 19 Coty Germany a formulat apel împotriva hotărârii pronunțate de instanța națională de prim grad la Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional Superior din Frankfurt am Main, Germania). În acest context, instanța respectivă reflectează, din perspectiva dreptului Uniunii în domeniul concurenței, asupra legalității dispoziției contractuale existente între cele două părți în litigiu.
- 20 În aceste condiții, Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional Superior din Frankfurt am Main) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Sistemele de distribuție selectivă care au ca obiect distribuirea produselor de lux și de prestigiu și care urmăresc să creeze în primul rând « imaginea de lux » a mărfurilor pot reprezenta un element al concurenței compatibil cu articolul 101 alineatul (1) TFUE?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, poate reprezenta un element al concurenței compatibil cu articolul 101 alineatul (1) TFUE interdicția generală de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet, aplicabilă membrilor unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul, fără să se ia în considerare dacă se încalcă în mod efectiv cerințele legitime privind calitatea impuse de producător?
- 3) Articolul 4 litera (b) din Regulamentul nr. 330/2010 trebuie interpretat în sensul că interdicția de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet, impusă membrilor unei rețele de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul, reprezintă o restrângere prin obiect a clientelei comerciantului cu amănuntul?
- 4) Articolul 4 litera (c) din Regulamentul nr. 330/2010 trebuie interpretat în sensul că interdicția de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet, impusă membrilor unei rețele de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul, reprezintă o restrângere prin obiect a vânzărilor pasive către utilizatorii finali?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 21 Prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că un sistem de distribuție selectivă de produse de lux care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse poate fi conform acestei dispoziții.
- 22 Potrivit articolului 101 alineatul (1) TFUE, sunt incompatibile cu piața internă și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot afecta comerțul dintre statele membre și care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața internă.
- 23 În ceea ce privește acordurile care constituie un sistem de distribuție selectivă, Curtea a statuat că astfel de acorduri influențează în mod necesar concurența în cadrul pieței interne.
- 24 Cu toate acestea, Curtea a statuat că organizarea unei rețele de distribuție selectivă nu intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 101 alineatul (1) TFUE, în măsura în care alegerea revânzătorilor se face pe baza unor criterii obiective de natură calitativă, stabilite în mod uniform pentru toți revânzătorii potențiali și aplicate nediscriminatoriu, proprietățile produsului în cauză impun o astfel de rețea de distribuție pentru a menține calitatea și a asigura utilizarea corectă a acestuia și, în sfârșit, criteriile definite nu depășesc ceea ce este necesar (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, punctul 41 și jurisprudența citată).
- 25 În ceea ce privește în special problema dacă distribuția selectivă poate fi necesară în cazul produselor de lux, trebuie amintit că Curtea a constatat deja, cu privire la calitatea unor astfel de produse, că aceasta nu rezultă numai din caracteristicile lor materiale, ci și din alura și din imaginea de prestigiu care le conferă o impresie de lux, că această impresie constituie un element esențial al produselor menționate pentru distingerea lor de către consumatori de alte produse similare și că, prin urmare, o atingere adusă respectivei impresii de lux poate afecta însăși calitatea acestor produse (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2009, Copad, C-59/08, EU:C:2009:260, punctele 24-26 și jurisprudența citată).

- 26 Or, în această privință, Curtea a considerat că însușirile și condițiile specifice unui sistem de distribuție selectivă sunt, în sine, de natură să păstreze calitatea și să asigure buna utilizare a unor astfel de produse (Hotărârea din 23 aprilie 2009, Copad, C-59/08, EU:C:2009:260, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 27 În acest context, Curtea a apreciat printre altele că organizarea unui sistem de distribuție selectivă care urmărește să asigure o prezentare valorizantă a unor produse de prestigiu în spațiul de vânzare este de natură să contribuie la reputația produselor în cauză și, prin urmare, la păstrarea impresiei de lux a acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2009, Copad, C-59/08, EU:C:2009:260, punctul 29).
- 28 Rezultă astfel din această jurisprudență că, având în vedere caracteristicile și natura lor, produsele de lux pot necesita instituirea unui sistem de distribuție selectivă pentru a li se menține calitatea și pentru a se asigura buna utilizare a acestora.
- 29 Prin urmare, un sistem de distribuție selectivă de produse de lux care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse este conform cu articolul 101 alineatul (1) TFUE, în măsura în care sunt respectate condițiile amintite la punctul 24 din prezenta hotărâre.
- 30 Contrar celor susținute de Parfümerie Akzente, precum și de guvernele german și luxemburghez, această concluzie nu este infirmată de afirmația din cuprinsul punctului 46 din Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (C-439/09, EU:C:2011:649).
- 31 Astfel, afirmația respectivă trebuie să fie citită și interpretată în raport cu contextul acestei hotărâri.
- 32 În acest sens, trebuie arătat că, în cauza în care a fost pronunțată hotărârea menționată, instanța de trimitere nu ridică problema conformității, în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE, a unui sistem de distribuție selectivă considerat în ansamblul său, ci a unei clauze contractuale specifice impuse unor distribuitori autorizați în cadrul unui astfel de sistem, care cuprindea o interdicție generală de a vinde produsele contractuale pe internet. Este necesar să se precizeze de asemenea că produsele vizate de sistemul de distribuție selectivă în discuție în cauza menționată nu erau produse de lux, ci produse cosmetice și de îngrijire personală.
- 33 Afirmația din cuprinsul punctului 46 din Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (C-439/09, EU:C:2011:649), se înscrie în cadrul considerațiilor efectuate de Curte în scopul de a furniza instanței de trimitere din această cauză elementele de interpretare necesare pentru a-i permite să se pronunțe cu privire la problema dacă restrângerea concurenței rezultată din această clauză contractuală era justificată de un obiectiv legitim și urmarea în mod proporțional acest obiectiv.
- 34 În acest context, Curtea a considerat că necesitatea de a păstra imaginea de prestigiu a produselor cosmetice și de îngrijire personală nu constituia o cerință legitimă în scopul justificării unei interdicții generale de vânzare a acestor produse pe internet. Aprecierea din cuprinsul punctului 46 din această hotărâre se raporta, așadar, numai la produsele în discuție în cauza în care a fost pronunțată hotărârea menționată și la clauza contractuală care face obiectul acestei cauze.
- 35 Din Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (C-439/09, EU:C:2011:649), nu se poate deduce, în schimb, că punctul 46 din aceasta urmărea să stabilească o declarație de principii potrivit căreia protejarea imaginii de lux nu ar mai putea fi, pe viitor, de natură să justifice o restrângere a concurenței precum cea care rezultă din existența unei rețele de distribuție selectivă, în raport cu orice produs, printre care și produsele de lux, și să modifice astfel jurisprudența constantă a Curții, cum este cea amintită la punctele 25-27 din prezenta hotărâre.

36 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că un sistem de distribuție selectivă de produse de lux care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse este conform acestei dispoziții, în măsura în care alegerea revânzătorilor are loc în funcție de criterii obiective de natură calitativă, stabilite în mod uniform în raport cu toți revânzătorii potențiali și aplicate în mod nediscriminatoriu, iar criteriile definite nu depășesc ceea ce este necesar.

Cu privire la a doua întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei clauze contractuale precum cea în discuție în litigiul principal, care interzice distribuitorilor autorizați dintr-un sistem de distribuție selectivă de produse de lux – care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse – să recurgă în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea produselor contractuale pe internet.

38 Această întrebare privește legalitatea, în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE, a unei clauze specifice a unui sistem de distribuție selectivă de produse de lux și de prestigiu.

39 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, după cum reiese din aprecierile efectuate în cadrul primei întrebări, având în vedere natura și caracteristicile proprii ale acestor produse, obiectivul care constă în păstrarea imaginii lor de lux este de natură să justifice organizarea unui sistem de distribuție selectivă a produselor menționate.

40 În contextul unui astfel de sistem, o clauză contractuală specifică prin care se urmărește păstrarea imaginii de lux a produselor în cauză este licită în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE, în măsura în care îndeplinește condițiile enunțate la punctul 36 din prezenta hotărâre.

41 Deși este de competența instanței de trimitere să verifice dacă o clauză contractuală precum cea în discuție în litigiul principal – care interzice recurgerea la platforme terțe pentru vânzarea online a produselor contractuale – îndeplinește aceste condiții, Curții îi revine totuși sarcina de a-i pune la dispoziție în acest scop toate elementele de interpretare a dreptului Uniunii care îi vor permite să se pronunțe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 decembrie 1980, L'Oréal, 31/80, EU:C:1980:289, punctul 14).

42 În această privință, este cert că clauza contractuală în discuție în litigiul principal are ca obiectiv păstrarea imaginii de lux și de prestigiu a produselor în cauză. Pe de altă parte, din dosarul prezentat Curții reiese că instanța de trimitere consideră că această clauză este obiectivă și uniformă și se aplică fără discriminare în privința tuturor distribuitorilor autorizați.

43 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, interdicția impusă de un furnizor distribuitorilor săi autorizați de a recurge în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea pe internet a produselor de lux în cauză este proporțională cu obiectivul urmărit, mai precis dacă o asemenea interdicție este adecvată pentru a păstra imaginea de lux a produselor respective și dacă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.

44 În ceea ce privește, în primul rând, caracterul adecvat al interdicției în discuție în litigiul principal în raport cu obiectivul urmărit, trebuie să se observe, *primò*, că obligația impusă distribuitorilor autorizați de a nu vinde pe internet produse contractuale decât prin intermediul propriilor magazine online și interdicția impusă distribuitorilor menționați de a utiliza o altă denumire comercială, precum și de a recurge în mod vizibil la platforme terțe garantează de la bun început furnizorului că, în cadrul comerțului electronic cu produsele respective, acestea din urmă sunt în relație exclusiv cu distribuitorii autorizați.

- 45 Or, întrucât o asemenea relație este tocmai unul dintre scopurile urmărite atunci când se recurge la un astfel de sistem, se pare că interdicția în discuție în litigiul principal cuprinde o limitare coerentă cu privire la caracteristicile proprii ale sistemului de distribuție selectivă.
- 46 În consecință, deși, după cum reiese din jurisprudența Curții, aceste caracteristici fac din sistemul de distribuție selectivă un mijloc adecvat pentru păstrarea imaginii de lux a produselor de lux și contribuie, așadar, la menținerea calității acestor produse (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2009, Copad, C-59/08, EU:C:2009:260, punctele 28 și 29, precum și jurisprudența citată), o limitare precum cea care reiese din interdicția în discuție în litigiul principal, al cărui rezultat este inerent caracteristicilor menționate, trebuie să fie considerată de asemenea ca fiind de natură să păstreze calitatea și imaginea de lux a produselor menționate.
- 47 *Secundo*, interdicția în discuție în litigiul principal permite furnizorului de produse de lux să controleze că produsele sale sunt vândute online într-un mediu care corespunde condițiilor calitative pe care le-a convenit cu distribuitorii săi autorizați.
- 48 Astfel, nerespectarea de către un distribuitor a condițiilor de calitate stabilite de furnizor îi permite acestuia să se îndrepte împotriva acestui distribuitor pe baza legăturii contractuale existente între aceste două părți. Lipsa unei relații contractuale între furnizor și platformele terțe se opune însă ca acesta să poată impune platformelor respective, pe o asemenea bază, să respecte condițiile de calitate pe care le-a impus distribuitorilor săi autorizați.
- 49 Or, o vânzare online de produse de lux prin intermediul unor platforme care nu fac parte din sistemul de distribuție selectivă a acestor produse, în cadrul căreia furnizorul nu are posibilitatea de a controla condițiile de vânzare a produselor sale, presupune riscul unei deteriorări în prezentarea produselor menționate pe internet, care poate aduce atingere imaginii de lux a acestora și, prin urmare, însăși naturii lor.
- 50 *Tertio*, ținând seama de faptul că aceste platforme constituie un canal de vânzare pentru orice tip de produs, faptul că produsele de lux nu sunt vândute prin intermediul unor astfel de platforme și că vânzarea lor online se efectuează numai prin magazinele online ale distribuitorilor autorizați contribuie la această imagine de lux față de consumatori și, ca urmare a acestui fapt, la menținerea uneia dintre caracteristicile principale ale acestor produse urmărite de consumatori.
- 51 Prin urmare, interdicția impusă de un furnizor de produse de lux distribuitorilor săi autorizați de a recurge în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea pe internet a acestor produse este adecvată pentru păstrarea imaginii de lux a produselor menționate.
- 52 În ceea ce privește, în al doilea rând, aspectul dacă interdicția în discuție în litigiul principal depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit, trebuie arătat, pe de o parte, că, spre deosebire de clauza vizată în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 13 octombrie 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (C-439/09, EU:C:2011:649), clauza în discuție în litigiul principal nu interzice în mod general distribuitorilor autorizați să vândă produsele contractuale pe internet. Astfel, în temeiul acestei clauze se interzice doar vânzarea online a produselor contractuale prin intermediul unor platforme terțe care acționează în mod vizibil în raport cu consumatorii.
- 53 Prin urmare, distribuitorilor autorizați li se permite să vândă online produsele contractuale atât prin intermediul propriilor site-uri internet, dacă dispun de o vitrină electronică a magazinului autorizat, iar caracterul luxos al produselor este păstrat, cât și prin intermediul unor platforme terțe neautorizate, atunci când intervenția acestora din urmă nu este vizibilă pentru consumator.
- 54 Pe de altă parte, trebuie subliniat că, după cum reiese din rezultatele provizorii ale anchetei sectoriale privind comerțul electronic desfășurate de Comisie în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență

prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), în pofida importanței crescânde a platformelor terțe în comercializarea produselor distribuitorilor, canalul de distribuție cel mai semnificativ în cadrul distribuției pe internet este totuși constituit din magazinele online proprii ale distribuitorilor, care sunt exploatate de mai mult de 90 % din distribuitorii intervievați. Această împrejurare a fost confirmată în raportul final privind această anchetă, la data de 10 mai 2017.

- 55 Aceste elemente permit să se considere că o interdicție – precum cea impusă de reclamanta din litigiul principal distribuitorilor săi autorizați – de a recurge în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea pe internet de produse de lux nu depășește ceea ce este necesar pentru păstrarea imaginii de lux a produselor menționate.
- 56 În special, având în vedere lipsa unei relații contractuale între furnizor și platformele terțe care să îi permită acestuia să pretindă platformelor amintite respectarea condițiilor de calitate pe care le-a impus distribuitorilor săi autorizați, permisiunea acordată distribuitorilor menționați de a recurge la astfel de platforme, cu condiția ca acestea să îndeplinească unele cerințe de calitate predefinite, nu poate fi considerată ca fiind la fel de eficientă ca interdicția în discuție în litigiul principal.
- 57 Rezultă de aici că, sub rezerva unor verificări care trebuie să fie efectuate de instanța de trimitere, o asemenea interdicție pare licită în raport cu articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 58 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că nu se opune unei clauze contractuale precum cea în discuție în litigiul principal, care interzice distribuitorilor autorizați dintr-un sistem de distribuție selectivă de produse de lux – care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse – să recurgă în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea produselor contractuale pe internet dacă această clauză urmărește să păstreze imaginea de lux a produselor menționate, este stabilită în mod uniform și aplicată în mod nediscriminatoriu și dacă este proporțională cu obiectivul urmărit, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.

Cu privire la a treia și la a patra întrebare

Observații introductive

- 59 Problema dacă o clauză precum cea în discuție în litigiul principal poate beneficia, în temeiul articolului 101 alineatul (3) TFUE, de o exceptare pe baza Regulamentului nr. 330/2010 ar putea fi ridicată numai în ipoteza în care instanța de trimitere ar concluziona că această clauză restrânge concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE. Din decizia de trimitere reiese că pragurile cotei de piață prevăzute la articolul 3 din regulamentul menționat nu sunt depășite. Prin urmare, clauza menționată ar putea beneficia de exceptarea prevăzută la articolul 2 din regulamentul amintit.
- 60 Cu toate acestea, Regulamentul nr. 330/2010 a exclus de la beneficiul exceptării pe categorii anumite tipuri de restricții care riscă să producă efecte anticoncurențiale grave, indiferent de cota de piață a întreprinderilor vizate. Este vorba despre restricțiile grave prevăzute la articolul 4 din regulamentul menționat.
- 61 Prin urmare, exceptarea pe categorii prevăzută la articolul 2 din Regulamentul nr. 330/2010 nu poate fi aplicată unei interdicții precum cea în discuție în litigiul principal dacă aceasta reprezintă una dintre restricțiile grave menționate.

Cu privire la interpretarea articolului 4 literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 330/2010

- 62 Prin intermediul celei de a treia și al celei de a patra întrebări formulate, care trebuie să fie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 din Regulamentul nr. 330/2010 trebuie să fie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, interdicția impusă membrilor unui sistem de distribuție selectivă de produse de lux, care acționează în calitate de distribuitori pe piață, de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet constituie o restrângere a numărului clienților, în sensul articolului 4 litera (b) din acest regulament sau o restrângere a vânzărilor pasive către utilizatorii finali, în sensul articolului 4 litera (c) din regulamentul menționat.
- 63 În conformitate cu articolul 4 literele (b) și (c) din Regulamentul nr. 330/2010, exceptarea prevăzută la articolul 2 din acesta nu se aplică în cazul acordurilor verticale care au ca obiect fie restrângerea teritoriului în care ori a clienților cărora un cumpărător parte la acord le poate vinde bunurile ori serviciile contractuale, fie restrângerea vânzărilor active sau pasive către utilizatorii finali de către membrii unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul.
- 64 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă o clauză contractuală precum cea în discuție în litigiul principal restrânge numărul clienților cărora distribuitorii autorizați le pot vinde produsele de lux în cauză sau dacă restrânge vânzările pasive ale distribuitorilor autorizați către utilizatorii finali.
- 65 În această privință, mai întâi, trebuie amintit că, spre deosebire de clauza vizată în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 13 octombrie 2011, *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique* (C-439/09, EU:C:2011:649), clauza în discuție în prezenta cauză nu interzice recurgerea la internet ca modalitate de comercializare a produselor contractuale, după cum s-a arătat la punctele 52 și 53 din prezenta hotărâre.
- 66 În continuare, din dosarul prezentat Curții reiese că nu pare posibilă delimitarea, în cadrul grupului de cumpărători online, a clienților unor platforme terțe.
- 67 În sfârșit, din dosarul de care dispune Curtea reiese de asemenea că contractul de distribuție selectivă în discuție în litigiul principal permite, în anumite condiții, distribuitorilor autorizați să facă publicitate prin intermediul internetului pe platforme terțe și prin utilizarea motoarelor de căutare pe internet, astfel încât, după cum a arătat avocatul general la punctul 147 din concluzii, clienții sunt în măsură, în mod normal, să găsească oferta pe internet a distribuitorilor autorizați utilizând aceste motoare.
- 68 În aceste condiții, chiar dacă restrânge o anumită formă de vânzare pe internet, o interdicție precum cea în discuție în litigiul principal nu constituie o restrângere a numărului clienților distribuitorilor, în sensul articolului 4 litera (b) din Regulamentul nr. 330/2010, nici o restrângere a vânzărilor pasive ale distribuitorilor autorizați către utilizatorii finali, în sensul articolului 4 litera (c) din acest regulament.
- 69 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a treia și la a patra întrebare că articolul 4 din Regulamentul nr. 330/2010 trebuie să fie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, interdicția impusă membrilor unui sistem de distribuție selectivă de produse de lux, care acționează în calitate de distribuitori pe piață, de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet nu constituie o restrângere a numărului clienților, în sensul articolului 4 litera (b) din acest regulament, nici o restrângere a vânzărilor pasive către utilizatorii finali, în sensul articolului 4 litera (c) din regulamentul menționat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

70 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) **Articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că un sistem de distribuție selectivă de produse de lux care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse este conform acestei dispoziții, în măsura în care alegerea revânzătorilor are loc în funcție de criterii obiective de natură calitativă, stabilite în mod uniform în raport cu toți revânzătorii potențiali și aplicate în mod nediscriminatoriu, iar criteriile definite nu depășesc ceea ce este necesar.**
- 2) **Articolul 101 alineatul (1) TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că nu se opune unei clauze contractuale precum cea în discuție în litigiul principal, care interzice distribuitorilor autorizați dintr-un sistem de distribuție selectivă de produse de lux – care urmărește, cu titlu principal, să păstreze imaginea de lux a acestor produse – să recurgă în mod vizibil la platforme terțe pentru vânzarea produselor contractuale pe internet dacă această clauză urmărește să păstreze imaginea de lux a produselor menționate, este stabilită în mod uniform și aplicată în mod nediscriminatoriu și dacă este proporțională cu obiectivul urmărit, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.**
- 3) **Articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 330/2010 al Comisiei din 20 aprilie 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate trebuie să fie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, interdicția impusă membrilor unui sistem de distribuție selectivă de produse de lux, care acționează în calitate de distribuitori pe piață, de a recurge în mod vizibil la întreprinderi terțe pentru vânzările pe internet nu constituie o restrângere a numărului clienților, în sensul articolului 4 litera (b) din acest regulament, nici o restrângere a vânzărilor pasive către utilizatorii finali, în sensul articolului 4 litera (c) din regulamentul menționat.**

Semnături